

اختلال شخصیت ضد اجتماعی

بیمارانی که اختلال‌های شخصیت را تجربه می‌کنند، الگوهای نابهنجار فکری، احساسی و رفتاری دارند که به دوران نوجوانی یا اوایل بزرگسالی‌شان برمی‌گردد. این افراد به لحاظ ذهنی یا عملکردی دچار نقص می‌باشند، زیرا روش‌های تعاملی‌شان با دیگران انعطاف ناپذیر و ناسازگارانه است. اختلالات شخصیت را می‌توان در یک دامنه‌ی خفیف تا شدید قرارداد.

گروه اول (A) مشتمل است بر اختلالات شخصیت اسکیزوئید، پارانویید و اسکیزوتایپی؛ افراد مبتلا به این اختلالات اغلب غیرعادی و غریب به نظر می‌رسند.

گروه دوم (B) مشتمل است بر اختلالات شخصیت نمایشی، خودشیفته، ضداجتماعی و مرزی، افراد مبتلا به این اختلالات غالباً هیجانی، بازیگر و بی ثبات به نظر می‌رسند.

سومین گروه (C) اختلالات شخصیت انواع دوری‌گزین، وابسته، وسواسی - جبری و منفعل - مهاجم را شامل می‌گردد؛ افراد مبتلا به این اختلالات مضطرب و بیمناک به نظر می‌رسند.

علائم بیماری

- خود محوری
- فقدان وجدان
- رفتار تکانشی
- جاذبه سطحی
- نادیده گرفتن قوانین و بی احترامی به آنها
- فریب کاری و دروغگویی
- سوء استفاده کردن از زیبایی و بذله گویی برای فریفتن دیگران
- زیر پا گذاشتن حقوق دیگران به طور مداوم
- تجاوز به کودکان
- تهدید کردن دیگران
- رفتار پر خاشگرانه یا بیرحمانه
- صدمه زدن به دیگران و عدم پشیمانی از این کار

- رفتار کردن بدون برنامه و فکر قبلی
- بی قراری
- ضعف در برقراری رابطه با دیگران یا داشتن رابطه توهین آمیز
- بی مسئولیتی

علل بیماری

دو عامل ژنتیکی ، شرایط خانوادگی؛ تغییرات ساختاری در مغز و عوامل بیولوژیکی در بروز این اختلال موثر باشند.

سیر و پیش آگهی

- این اختلال سیر بدون پسرفت دارد و اوج شدت آن معمولاً در اواخر نوجوانی است.
- پیش آگهی متغیر است. گزارش‌هایی وجود دارد که از کاهش علایم با پیشرفت سن خبر می‌دهند. افسردگی، الکسسیم و سوء مصرف دارو شایع است.

انواع درمان در اختلال شخصیت ضد اجتماعی

۱- دارودرمانی برای درمان اختلال شخصیت ضد اجتماعی

- هیچ دارویی برای درمان اختلال شخصیت ضد اجتماعی تأیید شده توسط سازمان غذا و دارو وجود ندارد. پزشکان ممکن است برای شرایطی مانند اضطراب، افسردگی یا پرخاشگری که گاهی با اختلال شخصیت ضد اجتماعی همراه هستند،
- دارو تجویز داروهای ضد افسردگی، که می‌توانند سطح سروتونین را در مغز شما تنظیم کنند. به عنوان مثال می‌توان به سرتالین و فلوکستین اشاره کرد.
 - داروهای ضد روان پریشی، که می‌توانند رفتار خشونت‌آمیز یا پرخاشگری را کنترل کنند. به عنوان مثال می‌توان به ریسپریدون و کوئتیاپین اشاره کرد.

- **تثبیت‌کننده‌های خلق**، که به مدیریت تغییرات شدید در خلق و خو یا رفتار کمک می‌کنند. از جمله آن‌ها **لیتیوم و کاربامازپین** است.

۲- درمان اختلال شخصیت ضد اجتماعی با رویکردهای

روانشناسی

✚ **درمان شناختی رفتاری (CBT)** : رفتار درمانی با استفاده از

تخریب الگوهای فکری و رفتاری غلط، الگوهای سالم را جایگزین می‌کند. این الگوهای سالم شامل روابط اجتماعی و بین فردی، تفکر صحیح نسبت به قانون، هنجارها، حقوق دیگران و همچنین باورهای شناختی و تفکری سالم می‌باشد.

✚ **درمان اختلال شخصیت ضد اجتماعی درمان مدیریت تصادفی**

درمان مدیریت تصادفی (زیر مجموعه درمان‌های رفتاری) از درمان‌های موثر در درمان اختلال شخصیت ضد اجتماعی است. در این نوع درمان با استفاده از اصول شرطی سازی عامل، به رفتار و واکنش‌های صحیح فرد پاداش‌های خاصی داده می‌شود؛ به این صورت عادات صحیح در فرد نهادینه می‌شود. این درمان به کمک مصرانه و دلسوزانه یک همراه نیاز دارد. نکته مهم در اثر بخشی درمان‌های روانشناختی برای شخصیت ضد اجتماعی، همکاری و باور فرد به اثر بخشی درمان است. اگر شخصیت ضد اجتماعی، تمایل به کاهش رفتار پرخاشگرانه و افزایش توانایی‌های اجتماعی مثل همدلی پیدا کند، درمان‌های رفتاری موفق‌تر خواهد بود.

✚ **درمان رفتاری برای نوجوانان**

به نظر می‌رسد نوجوانان دارای شخصیت ضد اجتماعی، به درمان شناختی رفتاری پاسخ بهتری بدهند. بر اساس تحقیقات انجام شده، نوجوانان شخصیت ضد اجتماعی (تحت درمان شناختی رفتاری) پس از آزادی از زندان، رفتار جنایی و مجرمانه کمتری نسبت به دیگر نوجوانان شخصیت ضد اجتماعی (تحت دیگر درمان‌های عادی یا بدون درمان) داشته‌اند.

خصوصیات و ویژگی‌های بالینی

❖ **خصوصیات بالینی اختلال شخصیت ضد اجتماعی**

براساس DSM ۵ موارد زیر را در برمی‌گیرد:

- دیگران را به خاطر مشکلاتشان سرزنش می‌کنند.

- قانون را زیر پا می‌گذارند، اموال عمومی را تخریب می‌کنند و دیگران را برای نفع شخصی فریب می‌دهند.
- رفتارهایی شامل آتش افروزی، ظلم به حیوانات و اقتدار بیش از حد در کودکی بروز می‌دهند.
- اغلب به صورت تکانشی رفتار می‌کنند و عواقب اعمال خود را در نظر نمی‌گیرند.
- پرخاشگر و تحریک‌پذیر هستند که اغلب منجر به حملات فیزیکی می‌شود.
- در ابراز احساس همدلی با دیگران مشکل دارند.
- از رفتارهای مخرب خود پشیمان نمی‌شوند.
- اغلب با دیگران روابط ضعیف یا توهین‌آمیزی دارند.
- از فرزندان خود سوءاستفاده می‌کنند و آن‌ها را نادیده می‌گیرند.

پیامدها و اثرات اختلال شخصیت ضد اجتماعی

❖ اثرات اختلال شخصیت ضد اجتماعی ممکن است شامل موارد زیر باشد

- همسرآزاری یا کودک‌آزاری یا بی‌توجهی به آن‌ها
- اعتیاد به مصرف الکل یا مواد مخدر
- به زندان افتادن به دلیل قانون‌شکنی
- قتل و سایر رفتارهای آسیب‌رسان به دیگران
- خودکشی یا سایر رفتارهای خودآزاری
- ابتلا به سایر اختلالات روانی مانند افسردگی یا اضطراب
- وضعیت اجتماعی و اقتصادی پایین و بی‌خانمانی
- مرگ زودرس، معمولاً در نتیجه خشونت
- دچار شدن به مشکلات قانونی ناشی از عدم انطباق با هنجارهای اجتماعی و عدم توجه به حقوق دیگران
- سوءاستفاده از کودکان
- این‌ها پیامدهای اختلال شخصیت ضد اجتماعی هستند که اغلب منجر به مشکلات عمده در بسیاری از زمینه‌های زندگی می‌شوند.
- اغلب برای نفع شخصی دروغ می‌گویند و دیگران را فریب می‌دهند.

روش‌های پیشگیری اختلال شخصیت ضد اجتماعی

هیچ راه مطمئنی برای پیشگیری اختلال شخصیت ضد اجتماعی در افراد در معرض خطر وجود ندارد. از آنجایی که تصور می‌شود رفتارهای ضد اجتماع ریشه در دوران کودکی دارد، بنابراین والدین، معلمان و روانشناسان ممکن است بتوانند علائم هشداردهنده اولیه را تشخیص دهند. ممکن است تلاش برای شناسایی افرادی که بیشتر در معرض خطر هستند، سپس ارائه مداخله زودهنگام نیز کمک‌کننده باشد. اگر اختلال سلوک در اوایل کودکی آشکار شود، درمان آن ممکن است از ایجاد ASPD در بزرگسالی جلوگیری کند. گاهی اوقات والدین یا روانشناسان علائم اختلال سلوک را تشخیص نمی‌دهند. زیرا این علائم ممکن است با شرایط دیگری مانند اختلال نقص توجه یا بیش‌فعالی (ADHD) یا افسردگی همپوشانی داشته باشند.

❖ برای درمان اختلال شخصیت ضد اجتماعی چند گزینه وجود دارد :

- روان درمانی
- کسب مهارت های کنترل استرس و خشم
- دارو درمانی
- بستری کردن

مداخلات پرستاری در اختلالات شخصیت

- اختلالات شخصیت غالباً اضطرب را در حد وحشت را در فرد ایجاد می‌کند، در زمان اضطراب در کنار بیمار بمانید و او را نسبت به سلامت و امنیت خود آگاه سازید.
- تفسیرهای نادرست بیمار از محیط را تصحیح کنید.
- بیمار را تشویق کنید تا درباره احساسات واقعی خود صحبت کند. برخی از بیماران با اختلالات شخصیتی، احساسات خود را به دیگران نسبت می‌دهند، این گونه بیماران را یاری کنید تا به جای نسبت دادن احساسات خود به دیگران، آنها را متعلق به خود بدانند.
- از طریق ایجاد محیطی عاری از تهدید، به بیمار نشان دهید مورد قبول شماست، به طوری که بتواند احساسات خود را به راحتی ابراز کند. صادق و پای بند به قول و قرارهای خود با بیمار باشیم. برخوردی پذیرفتنی با بیمار نشان می‌دهد که ما به عنوان پرستار معتقدیم او فردی با ارزش است و بدین صورت اعتماد توسعه می‌یابد.

❖ در انواعی از اختلالات شخصیت که فرد ممکن است عصبی و خشمگین شده و به خود یا دیگران آسیب برساند:

- میزان تحریکان محیط را به حداقل برسانید.
- رفتار بیمار را به طور مستمر مشاهده و بررسی کنید.
- کلیه اشیاء خطرناک را از محیط خارج کنید.
- به بیمار کمک کنید تا عامل اصلی خصومت یا منبع خشم خود را پیدا کند و او را در انتخاب و کاربرد شیوه مناسب ابراز خشم یاری کنید. رفتار بیمار را مبنی بر ابراز مناسب خشم، تقویت مثبت کنید.
- با بیمار به کاوش راه های مختلف کنترل سرخوردگی بپردازید. (مانند مهارت های حرکتی که انرژی خصمانه را به صورت رفتاری که از نظر اجتماع مورد قبول است تخلیه کند).
- برای آن دسته از رفتارهای بیمار که مبتنی بر واکنش سازی است محدودیت قائل شوید و نتایج حاصل از تخطی محدودیت ها را برای بیمار شرح دهید و هنگام مراقبت از بیمار، در حالی که او را حمایت می کنید، رفتاری قاطعانه و با ثبات با او داشته باشید.
- از ابتدا برای بیمار مشخص کنید که چه رفتاری مورد قبول نمی باشد و نتایج تخلف و سرپیچی از محدودیت های بخش را برای بیمار روشن کنید.
- به بیمار کمک کنید تا نسبت به رفتار خود بصیرت و بینش پیدا کند.
- در ارتباط با رفتار گذشته بیمار با او صحبت کنید و رفتاری را که برای جامعه مقبول نیست مورد بحث قرار دهید.
- در طول رابطه با بیمار، برخوردی داشته باشید که به بیمار این مطالب را منعکس کنید، رفتار شماست که مورد پذیرش نیست و نه خود شما

❖ در انواعی از اختلالات شخصیت که وابستگی مفرط وجود دارند مداخلات پرستاری عبارتند از:

- بیمار را تشویق کنید تا مسئولیت های شخصی و اتخاذ تصمیمات مربوط به مراقبت از خود را به عنوان فردی مستقل انجام دهد. کارهایی را که بیمار انجام می دهد، مورد شناسایی و تحسین قرار دهید.
- برای رفتارهای بیمار که حاکی از عدم وابستگی است تقویت مثبت فراهم کنید.
- به بیمار در شناسایی جنبه های مثبت خود کمک کنید. او را در جهت تغییر صفاتی که مورد قبول اجتماع نیست یاری دهید.

- کارکنانی را که با بیمار کار می کنند عوض کنید تا از ایجاد وابستگی بیمار به فردی خاص خودداری شود.
- با بیمار به کاوش احساسات مربوط به ترس از ترک شدن بپردازید.
- بیمار را تشویق کنید تا بر ترس از شکست، از طریق شرکت در فعالیت های درمانی و انجام کارهای تازه، غلبه کند.
- بیمار را مطمئن سازید که تنها نخواهد بود و بدین ترتیب اضطراب او را کاهش دهید.
- روش قاطعیت را به بیمار بیاموزید. این فنون موجب ارتقاء عزت نفس شده و استقلال را توسعه می دهد.

❖ احتیاط های لازم را برای ایمنی خودتان در نظر بگیرید:

از آنجایی که افراد ضد اجتماعی بی مسئولیت و بی مهابا هستند احتمال دارد شما و دیگران را در موقعیت های خطرناک قرار دهند. توجه کنید که این افراد اهل سواستفاده هستند بنابراین از منابع خودتان استفاده کنید تا ایمنی تان را تضمین کنید یعنی به دنبال شرایط زندگی جایگزین باشید. تا موقعی که همسر یا شریک زندگی شما تحت درمان است سیستم حمایتی خودتان را بیشتر کنید تا بتوانید از دیگران در هنگام ضرورت کمک بگیرید.

بنابراین اکنون زمان آن رسیده که دیگران هم در کنار شما باشند تا برای حمایت و در مقابله با مشکلات دنیای واقعی بتوانید روی آنها حساب باز کنید. اگر فرزندی دارید بهتر است به فکر امنیت فیزیکی و احساسی او باشید. اگر همسرتان مدام تهدید می کند یا سابقه خشونت دارد به او بگویید که به پلیس اطلاع خواهید داد و این کار را انجام دهید.

❖ با مهربانی از او بخواهید مسئولیت پذیر باشد:

مشخص است که فرد ضد اجتماعی دوست دارد از زیر بار مسئولیت شانه خالی کند و از شما بخواهد که کارهای سنگین را به تنهایی انجام دهید. بهتر است بدانید که اگر بخواهید ضعف های همسر یا نامزدتان را جبران کنید فقط رفتارهای آزاردهنده او را تشدید می کنید و هیچ تغییری اتفاق نمی افتد. اگر به این نکته بی توجه باشید. همسر یا شریک زندگی تان شما را محدود می کند و نهایتاً مورد بهره کشی قرار میگیرد. بهتر است خودتان را به گونه ای مثبت و در شکل جملات من نشان دهید تا وجود و جایگاه خودتان را به او بفهمانید. اجازه دهید همسر شما متوجه شود که جدی هستید.

❖ روان درمانی

افراد دارای این تیپ فکر می کنند که نیازی به درمان ندارند و این دیگران هستند که مشکل دارند و ممکن است تمام مشکلات را به گردن بقیه بیندازند. اگر آنها به درمان مراجعه کنند درمانگران باید روش هایی برای مقابله با رفتارهای خود مخرب آن ها پیدا کنند و برای غلبه کردن بر ترس بیماران از صمیمیت باید تلاش آنها برای فرار از تعاملات انسانی صادقانه را ناکام کنند. اگر با فردی ضد اجتماعی در رابطه هستید او را تشویق کنید تا به یک مشاور و روان درمانگر با تجربه مراجعه کند. برای دریافت خدمات مشاوره می توانید از متخصصان و درمانگران کلینیک روانشناسی گروه همراه کمک بگیرید.